

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI ĠENERALI (Ir-Raba' Awla)

8 ta' Lulju 2020*

“Politika estera u ta' sigurtà komuni – Miżuri restrittivi meħuda kontra s-Sirja – Iffriżar ta' fondi – Żball ta' evalwazzjoni”

Fil-Kawża T-186/19,

Khaled Zubedi, residenti f'Damascus (is-Sirja), irrappreżentat minn M. Lester, QC, u M. O'Kane, solicator,

rikorrent,

vs

Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea, irrappreżentat minn V. Piessevaux u A. Limonet, bħala agenti,

konvenut,

li għandha bħala sugġett talba bbażata fuq l-Artikolu 263 TFUE u intiża għall-annullament tad-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill (PESK) 2019/87 tal-21 ta' Jannar 2019 li timplimenta d-Deciżjoni 2013/255/PESK dwar miżuri restrittivi kontra s-Sirja (ĠU 2019, L 18 I, p. 13) u tar-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill (UE) 2019/85 tal-21 ta' Jannar 2019 li jimplimenta r-Regolament (UE) Nru 36/2012 dwar miżuri restrittivi fid-dawl tas-sitwazzjoni fis-Sirja (ĠU 2019, L 18 I, p. 4) sa fejn dawn l-atti jirrigwardaw lir-rikorrent,

IL-QORTI ĠENERALI (Ir-Raba' Awla),

komposta minn S. Gervasoni, President, L. Madise u J. Martín y Pérez de Nanclares (Relatur), Imħallfin,

Reġistratur: E. Coulon,

tagħti l-preżenti

Sentenza¹

Il-fatti li wasslu għall-kawża

- 1 Ir-rikorrent, Khaled Zubedi, huwa negozjant ta' nazzjonalità Sirjana li qiegħed jizviluppa attività kummerċjali fis-settur tal-proprjetà immobbli.

* Lingwa tal-kawża: l-Ingliż.

¹ Qiegħdin jiġu riprodotti biss il-punti ta' din is-sentenza li l-Qorti Ġenerali tqis li l-pubblikazzjoni tagħhom hija utli.

[omissis]

- 8 Fit-12 ta' Ottubru 2015, il-Kunsill adotta d-Deciżjoni (PEŠK) 2015/1836 li temenda d-Deciżjoni 2013/255 (ĠU 2015, L 266, p. 75, rettifika fil-ĠU 2016, L 336, p. 42). Fl-istess jum, huwa adotta r-Regolament (UE) 2015/1828 li jemenda r-Regolament (UE) Nru 36/2012 (ĠU 2015, L 266, p. 1).
- 9 Skont it-termini tal-premessa 6 tad-Deciżjoni 2015/1836, “[i]l-Kunsill ivvaluta li minħabba l-kontroll strett eżerċitat fuq l-ekonomija mir-reġim Sirjan, ċirku ta' ġewwa ta' negozjanti ewlenin li joperaw fis-Sirja jistgħu biss iżommu l-istatus tagħhom minħabba li jgawdu minn assoċjazzjoni mill-qrib mar-reġim u mill-appoġġ tiegħu, u billi għandhom influwenza fi hdanu” u “l-Kunsill iqis li għandu jipprevedi miżuri restrittivi biex jimponi restrizzjonijiet fuq id-dhul u jiffriża l-fondi u r-riżorsi ekonomiċi kollha li jappartjenu lil, huma proprjetà ta', miżmumin jew ikkontrollati minn dawk in-negozjanti ewlenin li joperaw fis-Sirja, kif identifikati mill-Kunsill u elenkati fl-Anness I, sabiex ma jhallihomx jipprovdu appoġġ materjali jew finanzjarju lir-reġim u, permezz tal-influwenza tagħhom, tiżdied il-pressjoni fuq ir-reġim innifsu biex ibiddel il-politiki ta' repressjoni tiegħu.”
- 10 Il-formulazzjoni tal-Artikoli 27 u 28 tad-Deciżjoni 2013/255 giet emendata mid-Deciżjoni 2015/1836. Dawn l-artikoli jipprevedu issa restrizzjonijiet għad-dhul jew għat-tranzitu fuq it-territorju tal-Istati Membri kif ukoll l-iffriżar tal-fondi ta' “negozjanti ewlenin li joperaw fis-Sirja” sakemm ma jkunx hemm “biżżejjed informazzjoni li [dawn il-persuni] m'humiex, jew m'għadhomx, assoċjati mar-reġim jew ma jeżerċitawx influwenza fuqu jew ma joħolqux riskju reali ta' ċirkomvenzjoni”.

[omissis]

Id-dritt

[omissis]

- 36 Għandu jittfakkar li l-kriterji ġenerali ta' inkluzjoni stabbiliti fl-Artikolu 27(1) u fl-Artikolu 28(1) tad-Deciżjoni 2013/255, riprodotti, f'dak li jirrigwarda l-iffriżar ta' fondi, fl-Artikolu 15(1)(a) tar-Regolament Nru 36/2012, jipprevedu li l-persuni u l-entitajiet li jibbenefikaw mill-politika tar-reġim Sirjan jew li jappoġġjawh għandhom ikunu sugġetti għal miżuri restrittivi. Bl-istess mod, l-Artikolu 27(2)(a) u (3) u l-Artikolu 28(2)(a) u (3) tal-imsemmija deciżjoni, riprodotti, f'dak li jirrigwarda l-iffriżar ta' fondi, mill-Artikolu 15(1a) u (1b) tal-imsemmi regolament, jipprovdu li l-kategorija ta' “negozjanti ewlenin li joperaw fis-Sirja” hija sugġetta għal miżuri restrittivi, sakemm ma tkunx teżisti informazzjoni suffiċjenti li tindika li ma humiex, jew ma għadhomx, marbuta mar-reġim jew li huma ma jeżerċitaw ebda influwenza fuqu jew li ma humiex assoċjati ma' riskju reali ta' evitar.
- 37 Barra minn hekk, kif issemma fil-punt 12 iktar 'il fuq, ir-ragunijiet għall-inkluzjoni ta' isem ir-rikorrent fil-listi inkwistjoni huma fformulati kif ġej:
- “Negozjant prominenti li jopera fis-Sirja, b'investimenti sinifikanti fl-industrija tal-kostruzzjoni, inkluz sehem ta' 50 % f'Zub[e] u [Kalai] LLC, li qed tibni l-belt turistika lussuża Grand Town u għal liema r-reġim ta' ftehim ta' 45 sena għal 19-21 % tad-dhul tagħha. F'din il-kapaċità huwa marbut ma' Nader [Kalai]. Khaled al-Zub[e] jibbenefika mir-reġim u/jew jappoġġah permezz tal-attivitajiet kummerċjali tiegħu, b'mod partikolari permezz ta' dan is-sehem fl-iżvilupp ta' Grand Town.”
- 38 Minn dan għandu jiġi dedott li r-rikorrent gie inkluz fil-listi inkwistjoni minħabba, l-ewwel nett, l-istatus tiegħu ta' negozjant ewlieni li jopera fis-Sirja u, it-tieni nett, ir-rabta tiegħu mar-reġim Sirjan.

- 39 Fi kliem ieħor, l-inklużjoni ta' isem ir-rikorrent hija bbażata, minn naħa, fuq il-kriterju ddefinit fil-paragrafu 2(a), tal-Artikolu 27 u tal-Artikolu 28 tad-Deciżjoni 2013/255 u fil-paragrafu (1a) tal-Artikolu 15 tar-Regolament Nru 36/2012 (kriterju ta' negozjant ewlieni li jopera fis-Sirja) u, min-naħa l-oħra, fuq il-kriterju ddefinit fil-paragrafu (1) tal-Artikolu 27 u tal-Artikolu 28 tal-imsemmija deciżjoni u fil-paragrafu (1a) tal-Artikolu 15 tal-imsemmi regolament (kriterju ta' assoċjazzjoni mar-reġim).
- 40 Huwa fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet li għandu jiġi eżaminat il-motiv uniku mqajjem mir-rikorrent u, qabelxejn, l-ewwel ilment, li huwa intiż, essenzjalment, li jikkontesta l-ewwel raġuni għal inklużjoni, jiġifieri li r-rikorrent huwa negozjant ewlieni li jopera fis-Sirja.
- 41 F'dan ir-rigward, għandu jiġi rrilevat li r-rikorrent jammetti li huwa negozjant, iżda jikkontesta li huwa negozjant "ewlieni" u, f'dan ir-rigward, li jagħmel parti minn "ċirku ta' ġewwa ta' negozjanti ewlenin li joperaw fis-Sirja".
- [omissis]
- 66 Fl-aħħar nett, ir-rikorrent isostni, essenzjalment, li l-Kunsill kien obligat juri l-eżistenza ta' rabta bejnu u r-reġim Sirjan.
- 67 F'dan ir-rigward, għandu jiġi rrilevat li l-ġurisprudenza li fuqha jibbaża ruħu r-rikorrent ingħatat f'kuntest legiżlattiv differenti minn dak eżistenti fil-mument tal-adozzjoni tal-atti kkontestati. B'mod partikolari, is-sentenza tal-21 ta' April 2015, Anbouba vs Il-Kunsill (C-605/13 P, EU:C:2015:248, punt 52), li kienet tobbliga lill-Kunsill jipproduċi quddiem il-qorti tal-Unjoni sensiela ta' indizji, preċiżi u konkordanti, li jippermettu li tiġi stabbilita l-eżistenza ta' rabta suffiċjenti bejn il-persuna suġġetta għal miżura ta' ffrizjar tal-fondi tagħha u r-reġim li kontribui tkun qieghda tittiehed azzjoni, kienet taqa' f'kuntest legiżlattiv speċifiku, jiġifieri dak li jirriżulta mid-Deciżjoni 2013/255 qabel l-emenda tagħha fl-2015 bid-Deciżjoni 2015/1836, fejn l-uniċi kriterji li kienu jeżistu għall-inklużjoni tal-isem ta' persuna fil-listi inkwistjoni kienu, preċiżament, ir-rabtiet stretti mar-reġim Sirjan, l-appoġġ ta' dan tal-aħħar u/jew il-benefiċċju miksub minnu.
- 68 Madankollu, f'dan il-każ, l-inklużjoni ta' isem ir-rikorrent fil-listi inkwistjoni sehhet fil-kuntest legiżlattiv tad-Deciżjoni 2013/255 kif emendata bid-Deciżjoni 2015/1836. Għal dan il-għan, id-Deciżjoni 2015/1836 b'mod partikolari introduċiet bħala kriterju ta' inklużjoni oġġettiv, awtonomu u suffiċjenti dak ta' "negozjanti ewlenin li joperaw fis-Sirja", b'tali mod li l-Kunsill ma għadux obligat li juri l-eżistenza ta' rabta bejn din il-kategorija ta' persuni u r-reġim Sirjan, u lanqas bejn din il-kategorija ta' persuni u l-appoġġ mogħti lil dan ir-reġim jew il-benefiċċju miksub minn dan tal-aħħar, billi l-fatt li wiehed ikun negozjant ewlieni li jopera fis-Sirja huwa suffiċjenti għall-applikazzjoni tal-miżuri restrittivi inkwistjoni fir-rigward ta' persuna (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-11 ta' Settembru 2019, HX vs Il-Kunsill, C-540/18 P, mhux ippubblikata, EU:C:2019:707, punt 38; tal-4 ta' April 2019, Sharif vs Il-Kunsill, T-5/17, EU:T:2019:216, punti 55 u 56 (mhux ippubblikati), u d-digriet tal-11 ta' Settembru 2019, Haswani vs Il-Kunsill, T-231/15 RENV, mhux ippubblikata, EU:T:2019:589, punt 56).
- 69 F'dan is-sens, il-Qorti Ġenerali kkunsidrat li mill-kriterju dwar il-kwalità ta' "negozjanti ewlenin li joperaw fis-Sirja" setgħet tiġi dedotta prezunzjoni konfutabbli ta' rabta mar-reġim Sirjan (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-4 ta' April 2019, Sharif vs Il-Kunsill, T-5/17, EU:T:2019:216, punt 106, u d-digriet tal-11 ta' Settembru 2019, Haswani vs Il-Kunsill, T-231/15 RENV, mhux ippubblikat, EU:T:2019:589, punt 60). Din il-prezunzjoni tapplika meta l-Kunsill ikun f'pożizzjoni li juri li l-persuna hija mhux biss negozjant li jopera fis-Sirja, iżda wkoll li hija tista' tiġi kklassifikata bħala ewlenija. Fil-fatt, kif jirriżulta mill-kliem tal-premessa 6 tad-Deciżjoni 2015/1836, kif imfakkat fil-punt 9 iktar 'il fuq, hija l-inflwenza li din il-kategorija ta' persuni tista' teżercita fuq ir-reġim Sirjan li l-Kunsill għandu l-intenzjoni li jisfrutta billi jgħeghelhom, permezz tal-miżuri restrittivi li jadotta fir-rigward

tagħhom, jagħmlu pressjoni fuq ir-reġim Sirjan sabiex jibdel il-politika ta' repressjoni tiegħu. Għalhekk, peress li l-Kunsill irnexxielu juri l-influwenza li negozjant jista' jeżerċita fuq l-imsemmi reġim, ir-rabta bejn l-imsemmija persuna u r-reġim Sirjan hija preżunta.

- 70 Barra minn hekk, għandu jifakkar li l-osservanza tar-regoli dwar l-oneru u l-produzzjoni tal-prova fil-qasam ta' miżuri restrittivi mill-Qorti Ġenerali timplika li din tal-aħħar tosserva l-prinċipju stabbilit mill-ġurisprudenza msemmija fil-punt 31 iktar 'il fuq u mfakkar mill-Qorti tal-Ġustizzja fis-sentenza tal-11 ta' Settembru 2019, HX vs Il-Kunsill (C-540/18 P, mhux ippubblikata, EU:C:2019:707, punti 48 sa 50), li jipprovdi li, essenzjalment, l-oneru tal-prova jaqa' fuq l-istituzzjoni fil-każ ta' kontestazzjoni tal-fondatezza tar-raġunijiet għal inkluzjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet għalhekk li l-oneru tal-prova tal-eżistenza ta' informazzjoni suffiċjenti, fis-sens tal-Artikolu 27(3) u tal-Artikolu 28(3) tad-Deciżjoni 2013/255, li tindika li r-rikorrent ma kienx, jew ma kienx għadu, marbut mar-reġim Sirjan, li huwa ma kien jeżerċita ebda influenza fuqu u li ma huwiex assoċjat ma' riskju reali ta' evitar tal-miżuri restrittivi adottati fir-rigward ta' dan ir-reġim ma kienx jaqa' fuq ir-rikorrent (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-14 ta' Ġunju 2018, Makhlof vs Il-Kunsill, C-458/17 P, mhux ippubblikata, EU:C:2018:441, punt 86, u tal-11 ta' Settembru 2019, HX vs Il-Kunsill, C-540/18 P, mhux ippubblikata, EU:C:2019:707, punti 50 u 51).
- 71 Konsegwentement, ma jistax jiġi impost fuq ir-rikorrent livell ta' prova eċċessiv sabiex jikkonfuta l-preżunzjoni ta' rabta mar-reġim Sirjan. Għalhekk, ir-rikorrent għandu jiġi kkunsidrat li rnexxielu jikkonfuta l-imsemmija preżunzjoni jekk isostni argumenti jew provi li jistgħu jikkontestaw serjament l-affidabbiltà tal-provi prodotti mill-Kunsill jew l-evalwazzjoni tagħhom, b'mod partikolari fid-dawl tal-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Artikolu 27(3) u mill-Artikolu 28(3) tad-Deciżjoni 2013/255, jew jekk huwa jipproduċi quddiem il-qorti tal-Unjoni sensiela ta' indizji tal-ineżistenza jew tal-għajbien tar-rabta mal-imsemmi reġim, tal-assenza ta' influwenza fuq l-imsemmi reġim jew tal-assenza ta' assoċjazzjoni ma' riskju reali ta' evitar ta' miżuri restrittivi, skont l-Artikolu 27(3) u l-Artikolu 28(3) ta' din id-deċiżjoni.
- 72 F'dan il-każ, ir-rikorrent madankollu ma rnexxilux jikkonfuta l-preżunzjoni ta' rabta mar-reġim Sirjan. Fil-fatt, minn naħa, għandu jiġi rrilevat li, fil-kuntest tal-ewwel ilment, ir-rikorrent ma pprezenta l-ebda argument jew element li jippermetti li tiġi ddubitata l-affidabbiltà tal-provi prodotti mill-Kunsill jew l-evalwazzjoni tagħhom, u lanqas ma rrefera għall-ebda indizju konkret li jippermetti lill-Qorti Ġenerali tikkunsidra li ma kinitx teżisti, jew ma kinitx teżisti iktar, rabta bejnu u l-imsemmi reġim, li huwa ma kien jeżerċita l-ebda influenza fuq dan ir-reġim jew li ma kien hemm l-ebda riskju min-naħa tiegħu ta' evitar tal-miżuri restrittivi. Min-naħa l-oħra, anki jekk jittiehdu inkunsiderazzjoni l-argumenti mressqa mir-rikorrent fil-kuntest tat-tielet ilment u intiżi li jikkontestaw it-tieni raġuni għal inkluzjoni, relatata mal-assocjazzjoni mar-reġim inkwistjoni kif imsemmi fl-Artikolu 27(1) u fl-Artikolu 28(1) tad-Deciżjoni 2013/255, ir-rikorrent ma jistax jitqies li pproduċa indizji ta' natura li jikkonfutaw l-imsemmija preżunzjoni.
- 73 Fil-fatt, għandu jiġi kkonstatat li r-rikorrent jiċhad l-eżistenza tar-rabta tiegħu mar-reġim Sirjan u l-influwenza tiegħu fuqu, iżda jikkonferma li jippartecipa fil-proġett "Grand Town", li fih huwa assoċjat il-Ministeru għat-Turiżmu Sirjan.
- 74 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, għandu jiġi kkonstatat li r-raġuni għall-inkluzjoni ta' isem ir-rikorrent fil-listi inkwistjoni bbażata fuq l-istatus ta' negozjant ewlieni li jopera fis-Sirja hija sostnuta biżżejjed, b'tali mod li, fid-dawl ta' dan il-kriterju, l-imsemmija inkluzjoni hija fondata. Għaldaqstant, l-ewwel ilment għandu jiġi miċhud.

[omissis]

Għal dawn il-motivi,

IL-QORTI ĠENERALI (Ir-Raba' Awla)

taqta' u tiddeċiedi:

- 1) **Ir-rikors huwa miċhud.**
- 2) **Khaled Zubedi għandu jbati l-ispejjeż rispettivi tiegħu kif ukoll dawk sostnuti mill-Kunsill tal-Unjoni Ewropea.**

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Mogħtija f'qorti bil-miftuh fil-Lussemburgu, fit-8 ta' Lulju 2020.

Firem